

Finanskomiteen

Statsbudsjettet for 2018 – notat fra NTL

Generell kommentar til budsjettet

ABE-reformen

Regjeringen har for fjerde budsjettår på rad foreslått et generelt driftskutt på 0,5 prosent for statlige virksomheter og viderefører dermed sin såkalte avbyråkratisering- og effektiviseringsreform. Som følge av budsjettbehandlingene har kuttet økt ytterligere for hvert år og utgjorde i 2017 0,8 prosent. Dette går utover kvaliteten på tjenestene fordi virksomhetene må redusere bemanning eller redusere aktiviteten. Kuttet representerer en manglende politisk vilje til å vurdere situasjonen i den enkelte virksomhet. Mange statsetater står også midt i krevende omstillinger uten at disse er finansiert gjennom budsjettet og uten at disse omstillingene ses i sammenheng.

Vi ber derfor komiteens medlemmer om å samles om et forslag til Stortinget hvor kuttet fjernes til fordel for en økning i tråd med den generelle lønns- og prisveksten.

Skatteetaten, Kap. 1618

Kutt i driftsbudsjettene

Skatteetatens budsjetter og ressursituasjon begynner å nærme seg en kritisk grense. Ytterligere kutt som følge av ABE-reformen og andre effektiviseringsgevinster gjør at Skatteetaten står i en situasjon hvor en må snu om på hver krone for å finne en god balanse mellom å være en seriøs kontrollstat og fremdeles utvikle gode, stabile tjenester for næringslivet, andre offentlige etater og befolkningen for øvrig.

Dette kuttet gir utilsiktede hendelser. Det er i de operative ledd det blir kuttet, saksbehandlere og kontrollører. Det er ikke i antall ledere eller administrative stillinger. Dette fremmer ikke en videreutvikling av etaten, fordi utviklingsoppgaver blir lagt bort som følge av kuttene.

Det er bra at Regjeringen har funnet plass til å gi Skatteetaten øremerkede midler til SIRIUS, et nytt system for skattemeldingen for næringsdrivende, lønsmottakere og pensjonister. Det er sagt at dette systemet koster 560 millioner å utvikle, og den årlige besparelsen for næringslivet er på omtrent 250 millioner kroner. Likevel blir Skatteetaten på sikt nødt til å realisere interne gevinster på nesten 100 millioner kroner årlig. En skulle tro at det var mulig å bruke de interne gevinstene i Skatteetaten på å bedre kontrollen mot de som unndrar skatt og avgift, slik at andre områder blir styrket som følge av bedre systemer. Spesielt når gevinstene for eksterne brukere overgår kostnadene med å utvikle systemet allerede etter 2 år.

Skatteetaten har effektivisert driften gjennom flere år. NTL er svært bekymret for hvilke konsekvenser enda strammere driftsbudsjetter får for etatens oppgaveløsning, ikke minst for den samlede kontroll- og innkrevingsvirksomheten. Det er også grunn til å være bekymret for at kuttene går ut over nødvendig IT-utvikling og modernisering.

Vi frykter at Regjeringens ønske om å kutte utgifter både på kort og lang sikt vil gå ut over provenyet til Skatteetaten. Vi vet at det er et stor mulighetsrom for å unndra skatt og avgifter. Ved å styrke Skatteetatens kontroll- og analysearbeid vil vi i fremtiden kunne hente inn enda mer av det som blir unndratt i skatt og avgift. Tidligere estimater viser at svart økonomi i Norge utgjorde 14 % av BNP, om lag 150 mrd. av dette utgjør penger som skulle kommet inn til det offentlige som skatt og avgift. Dersom vi kunne inndratt kun 10 % av denne summen, så vil det flate kuttet i offentlig sektor vært finansiert gjennom økt skatteproveny. Det må være mulig å se på potensielt høyere proveny og ikke bare kutte i utgiftspostene. Kuttet kan føre til dårligere kontrollvirksomhet, og igjen færre milliarder i proveny på grunn av manglende kontroller.

I budsjettforslaget fra regjeringen står det at det ikke er et realistisk mål å ha en perfekt skatteetat. Det er forståelig, da budsjettene har blitt så innskrenket at unndragelsene blir større, kontrollene færre og provenyet dårligere.

NTL ber om at kontrollvirksomheten i Skatteetaten blir tilført økte ressurser.

Arbeidslivskriminalitet

De senere årene er det avdekket at kriminelle bakmenn og nettverk organiserer ulike former for utnyttning av arbeidstakere. Det kan være alt fra brudd på arbeidsmiljøloven til rent tvangsarbeid og menneskehandel hvor bruken av falske identiteter er utstrakt. NTL mener at det er nødvendig med en ytterligere satsing på arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Skatteetaten har ikke tilstrekkelig ressurser til å prioritere dette, uten at det går utover andre vesentlig deler av etatens arbeid. Med økte ressurser vil det kunne gjennomføres betydelig flere kontroller, i tillegg til økt satsing på informasjon og holdningsskapende arbeid. Det er likevel viktig å øke bevilgningen til alle kontrolltater i offentlig sektor, slik at den enkelte etat kan følge opp sin kontrollvirksomhet innenfor sitt ansvarsområde, men også bidra som støtte ovenfor øvrige kontrolltater.

Både økokrim, politiet, arbeidstilsynet og skatteetaten trenger nødvendige ressurser for å fortsette det arbeidet som er startet.

Tolletaten, Kap. 1610

I tillegg til kuttene som pålegges etaten gjennom den såkalte ABE-reformen, jobbes det med ytterligere innsparinger i Tolletaten. Begrunnet i senere års kutt, og i forventede framtidige kutt, har tolldirektøren instruert alle tollregioner, samt avdelinger i direktoratet, om å planlegge et kutt på hele 6 prosent for 2018. Dette vil kunne medføre oppsigelser ettersom enkelte regioner ikke har 6 prosent av budsjettet sitt igjen etter at faste utgifter og lønn er trukket fra.

Innsparinger på opp mot 6 prosent (tilsvarende 80 millioner) kommer på toppen av osthøvelkuttene, og NTL er bekymret for at Tolletaten må kutte i bemanningen for å møte innsparingene.

I løpet av forrige stortingsperiode har regjeringen flere ganger lovet styrking av grensekontrollen. Foreløpig har denne styrkingen skjedd ved at det er montert kameraer som leser bilskilt ved enkelte grensestasjoner langs svenskegrensen. Som en konsekvens av kameraovervåkingen har antallet beslag ved de andre (ikke kameraovervåkede)

grensestasjonene økt kraftig. Det er avgjørende at disse grensestasjonene fortsatt har bemanning til å takle store beslag. Denne såkalt «styrkede grensekontrollen» har ikke gjort at vaktlagene har blitt større, og fordi kameraene også må bemannes, har den operative evnen gått ned. Vi trenger flere, ikke færre operative tjenestemenn i Tolletaten, dersom regjeringens løfter om styrket grensekontroll skal innfris.

I helger og på helligdager er mannskapene på et minimum for å spare penger til overtid og helgetillegg, men det er lite eller ingenting som tilsier at det er mindre behov for grensekontroll i helgene eller på andre fridager.

NTL ber komiteen innstille på økte ressurser til Tolletaten. Dersom det ikke er flertall for dette, ber vi om en merknad hvor bekymringen for kapasiteten til den operative grensekontrollen i Tolletaten kommer til uttrykk.

SSB, Kap. 1620

NTL er bekymret for at SSB som følge av omorganiseringer ikke skal klare å overholde alle sine leveringsforpliktelser herunder statistikker, beregninger og analyser til Stortinget og forvaltningen særlig på områdene makroøkonomi, lønns- og inntektsstatistikk, befolkningsframskrivninger og klima/miljø. Teknisk beregningsutvalg har også uttrykt bekymring for leveransedyktigheten.

NTL synes også det er spesielt uheldig, og kan heller ikke se gevinsten ved, at det er satt i gang en storstilt omorganisering av forskningsavdelingen før Statistikklovutvalget legger frem sin innstilling på slutten av året.

Økt lav merverdiavgiftssats, Kapittel 5521, post 70.

Finansdepartementet foreslår å øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 10 til 12 %. Den lave merverdiavgiftssatsen omfatter persontransport, overnatting, kringkastingsavgift, samt adgang til kino, museer, fornøyelsesparker og idrettsarrangement. Dette er en svært uheldig dreining av avgiftstrykket mot miljøvennlig kollektivtransport, bærekraftige kulturopplevelser og lokalt reiseliv.

De uheldige konsekvensene for innbyggerne er høyere billettpriser på kollektivtransport og kultur- og idrettsopplevelser, økt kringkastingsavgift og dyrere overnatting. Avgiftsøkningen vil spesielt ha negative konsekvenser for barnefamilier og svakerestilte grupper.

Avgiftsøkningen er usolidarisk og virker hemmende for det nødvendige grønne skiftet med miljøvennlige opplevelser og et bærekraftig miljø som er avhengig av at flere benytter seg av kollektivtransport for å redusere utslipp og forurensing.

NTL ber komiteen om å avvise forslaget om økning av den lave merverdiavgiftssatsen.

Med vennlig hilsen

NORSK TJENESTEMANNSLAG

A handwritten signature in black ink, reading "Kjersti Barsok". The signature is written in a cursive style with a large initial 'K'.

Kjersti Barsok
første nestleder